

PEDAGOGY AND EDUCATION

Розвиток діалогічного мовлення студентів-інофонів на початковому етапі вивчення української мови як іноземної

Мунтян Олександр Олександрович¹

¹ кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філології та перекладу;
Київський національний університет технологій та дизайну; Україна

Розвиток діалогічного мовлення є важливою складовою процесу оволодіння українською мовою. Для студентів-інофонів, які вивчають українську мову, це завдання стає особливо актуальним, адже саме діалогічна форма спілкування забезпечує інтеграцію в мовне середовище та сприяє практичному застосуванню отриманих знань. Початковий етап вивчення характеризується необхідністю створення міцної бази для розвитку навичок спілкування, що включає засвоєння лексичного мінімуму, основних граматичних структур та інтонаційних моделей української мови [2].

На початковому етапі навчання іноземних студентів головною метою є формування базових мовленнєвих умінь, що дозволяють взаємодіяти у простих комунікативних ситуаціях. Основними завданнями цього етапу навчання є: оволодіння елементарними фразами для спілкування, розуміння і використання простих питальних та розповідних речень, засвоєння правил чергування реплік у діалозі [1].

Серед основних труднощів, які виникають у іноземних студентів під час навчання діалогічному мовленню, можна зазначити такі:

1. Лексична обмеженість, що ускладнює вираження думок.
2. Складність засвоєння граматичних конструкцій через їхню відмінність від рідної мови.
3. Відсутність мовного середовища, що знижує мотивацію до використання мови.
4. Бар'єри у сприйнятті інтонаційних та фонетичних особливостей української мови.

Для подолання зазначених труднощів під час розвитку діалогічного мовлення доцільно використовувати інтерактивні

PEDAGOGY AND EDUCATION

вправи, метод ситуаційного моделювання, фонетичні тренінги, групові завдання, ІКТ-технології.

Основними різновидами інтерактивних вправ, які використовуються на початковому етапі вивчення української мови як іноземної, є рольові ігри і вправи на продукування діалогів. Використання рольових ігор, що імітують реальні життєві ситуації (покупки в магазині, запит інформації на вокзалі тощо), допомагає студентам уживати мовленнєві структури в реальних умовах. Вправи на створення діалогів за зразком із поступовим переходом до створення власних забезпечують плавний перехід від репродуктивної до творчої діяльності.

Метод ситуаційного моделювання передбачає створення навчальних ситуацій, що вимагають обміну репліками (запрошення на зустріч, уточнення деталей тощо), сприяє розвитку вмінь реагувати на різні мовленнєві стимули. Проведення занять у формі інтерактивних майстер-класів дає можливість студентам практикувати мову в умовах, близьких до реальних.

Фонетичні тренінги полягають у регулярному відпрацюванні інтонації та вимови, що допомагає студентам уникати помилок у спілкуванні через неправильну інтонацію, та використанні аудіоматеріалів з автентичними діалогами, за допомогою яких студенти звикають до звучання української мови.

Організація роботи в парах або групах стимулює взаємодію між студентами та створює умови для навчання через співпрацю. Проведення мовних клубів, де студенти мають змогу практикувати мову в неформальній атмосфері, знижує рівень стресу і підвищує мотивацію до спілкування українською мовою.

Для закріплення лексичних і граматичних навичок під час продукування діалогів можна використовувати інтерактивні платформи (Duolingo, Quizlet тощо) та застосування відеоконференції для організації міжкультурного спілкування з носіями української мови.

Одним із прикладів успішного впровадження вищезазначених методик є створення курсу «Основи діалогічного спілкування українською мовою», до якого входять:

- Модуль Базова лексика з темами Знайомство, Сім'я, Подорож, які забезпечують лексичний фундамент для діалогічного мовлення.

- Тренінги з моделювання діалогів, під час яких викладач створює мовленнєві ситуації, наприклад, спілкування в кафе, бронювання квитків, уточнення інформації тощо, а студенти практикують як репродуктивні, так і продуктивні мовленнєві

PEDAGOGY AND EDUCATION

дії.

- Інтерактивні завдання на платформі Moodle з автоматичною перевіркою, зокрема вибір правильних реплік для продовження діалогу, ігрові симулятори спілкування, аудіо- і відеозавдання.

- Мовні клуби, під час яких відбуваються регулярні зустрічі, на яких студенти спілкуються виключно українською мовою. Формати цих зустрічей можуть передбачати тематичні обговорення, дебати, інтерактивні вікторини тощо.

- Проектна робота, яка полягає у створенні власних діалогів на задану тему з подальшим їхнім представленням у групі, що сприяє розвитку творчого мислення та закріпленню отриманих знань.

- Стажування у мовному середовищі передбачає організацію екскурсій або онлайн-зустрічей із носіями мови, що дозволяє іноземним студентам отримати реальний досвід спілкування.

Розвиток діалогічного мовлення студентів-інофонів на початковому етапі вивчення української мови є багатограним процесом, що потребує комплексного підходу. Інтерактивні методи навчання, збагачені автентичними матеріалами, сприяють формуванню стійких комунікативних навичок. Запропоновані методики можуть бути ефективно використані в освітніх програмах для студентів різних рівнів підготовки.

References:

- [1] Діалог в навчанні та в спілкуванні (початковий етап вивчення української мови як іноземної): Практикум / укладач Фоміна І.Л. – Одеса: ПНПУ, 2009. – 38 с.
- [2] Солодар Л. В. Діалогічне мовлення – основний вид мовленнєвої діяльності при вивченні української мови як іноземної. Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2011. № 2. С. 163 – 167.